

**ULUSLARARASI ÖLÇEKTE GİRİŞİMCİ VE İŞLETME OLABİLMEK İÇİN
OLUŞTURULMASI GEREKEN GİRİŞİMCİLİK İKLİMİ****ENTREPRENEURSHIP CLIMATE WHICH SHOULD NOT BE CREATED IN AN
INTERNATIONAL SCALE TO BE ENTITY AND ENTERPRISE****Fatih Mehmet CEYHAN**Doktora Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme
Bölümü, Kahramanmaraş/Türkiye**Doç. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU**Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF Fakültesi, İşletme Bölümü,
Kahramanmaraş/Türkiye**ÖZET**

Girişimcilik kavramı birçok yazar tarafından farklı bakış açılarıyla incelenmiştir. Yapılan çalışmalarda çoğunlukla risk, sermayenin tedarik edilmesi, arbitraj ve üretim faktörlerinin koordinasyonu gibi konular ağırlıklı olarak ele alınarak bu kavram açıklanmaya çalışılmıştır. Birçok yazar girişimciliği, küçük işletme kurulması ve bunların yönetilmesi ile özdeşleştirmiştir. Girişimcilik, üretim faktörlerini bir araya getirerek değer yaratma ve toplumsal kalkınmaya yardımcı olma şeklinde özetlenebilir. Başarılı girişimciler her yaşta, her gelir seviyesinden, her ırktan ve her cinsiyetten olabilir. Bununla birlikte girişimcilerin, eğitim ve deneyim durumları farklılık gösterebilir. Ancak bazı araştırmalar, başarılı bir girişimci olmak için yaratıcılık, kendini adanma, kararlılık, esneklik, liderlik, tutku ve kendine güven gibi bazı temel kişisel özelliklerin mevcut olması gerektiğini söylemektedir. Girişimci düşüncenin dört ana bileşeni vardır. Bunlar; yenilikçi ve yaratıcı olma, risk alma, öncü olma ve rekabetçi düşünmedir. Tüm bu bileşenler değer yaratımı açısından son derece önemlidir. Girişimcilik ortaya çıkan fırsatlardan yararlanma ya da yeni fırsatlar yaratılabilme amacını taşır. Bu anlamda girişimcilik, kaynakların kontrol edilip edilememesinden bağımsız olarak, fırsatların yaratılması ve takip edilmesine dönük bir süreçtir. Girişimciler ekonomik ve sosyal açıdan birçok işlevi yerine getirmektedirler. Sürekli gelişen küresel ekonomiyle birlikte girişimcilerin işlevlerine her gün yeni bir unsur eklenmektedir. Bu nedenle özellikle modern girişimcinin işlevleri farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. Bu işlevler, üretimi organize etme ve sağlama, ürün çeşitliliği sağlama, istihdam yaratma, yeni pazarlar ve yeni satış yöntemleri yaratma, sermaye birikimi sağlama olarak ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Girişimcilik İklimi, Uluslararası İşletme, Uluslararası Girişim**ABSTRACT**

The concept of entrepreneurship has been examined by different authors from different perspectives. In the studies conducted, it was attempted to explain this concept mainly by taking risk, capital procurement, arbitrage and coordination of production factors. Many writers have identified entrepreneurship with the establishment and management of small businesses. Entrepreneurship can be summarized as bringing together production factors and helping to create value and social development. Successful entrepreneurs can be from any age, from every level of income, from every race and from any gender. However, entrepreneurs' education and experience may vary. However, some research suggests that some basic personal qualities such as creativity, self-determination, commitment, flexibility, leadership, passion and self-confidence must be available to be successful entrepreneurs. Entrepreneurial thinking has four main components. These; Innovative and creative, risk taking, pioneering and competitive thinking. All these components are extremely important in terms of value creation. Entrepreneurship aims to exploit emerging opportunities or create new opportunities. In this sense, entrepreneurship is a process of creating and pursuing opportunities, regardless of whether resources can be controlled or not. Entrepreneurs perform many functions economically and socially. Along with the ever-evolving global economy, a new element is added every day to the functions of entrepreneurs. For this reason, especially the functions of modern entrepreneurs are emerging in different forms. These functions can be expressed as organizing and providing production, providing product variety, creating employment, creating new markets and new sales methods, providing capital accumulation.

Keywords: Entrepreneur, Entrepreneurship Climate, International Business, International Enterprise.

1. GİRİŞ

İnsan ihtiyaçlarını karşılayan organizasyonlara işletme denilmektedir. İşletmeler amaçları gereği topluma hizmet etmek ve devamlılıklarını korumak zorundadırlar. İşletme organizasyonlarının temelini girişimciler atmaktadır. Hiç şüphesiz ki girişimcilik eğilimi olmayan bireylerin işletme kurmaları ve devam ettirilebilmeleri olanaksızlığa yakındır. Çünkü girişimciler toplumdaki ihtiyaçları öngörebilir ve en uygun hizmeti sunmak yönünde içsel güdülere sahip kişilerdir. Girişimcilik oldukça geniş vizyona sahip olmak gerekmektedir. Yerel bazdan başlayıp ulusal işletme yönünde hedeflerle başarıya ulaşılmalıdır. Globalleşen dünya da dünyanın en ücra köşesinde üretilen üründen tüm dünyaya duyurmak oldukça kolaylaşmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte dünyanın her yerinden tüketiciye ulaşmak oldukça kolaylaşmıştır. Ülkelerin ekonomik gücünün göstergesinin de ihracat rakamlarına bakarak belirlendiği dünyada girişimciliğin hükümetçe desteklenmesi oldukça önem arz etmektedir. Girişimcilik ikliminin altyapı, hükümet destekleri ve girişimcilere sağlanan ekonomik rekabet destekleri ile geliştirilmesi sağlanmalıdır. Bu çalışmamızda yerel bazda faaliyete başlayan girişimcilerin uluslararası bazda girişimci olabilmeleri için gerekli iklim şartlarının oluşturmasındaki en önemli etkenleri ortaya koymaktır.

2.GİRİŞİM, GİRİŞİMCİLİK VE ULUSLARARASI GİRİŞİM

Türk Dil Kurumu Sözlüğü, girişim kavramını, “bir işe girişme, teşebbüs” şeklinde tanımlamaktadır. Bir işe girişmenin temel amacı ise, üretim etkinliğinde bulunmaktır. Bu üretim mal veya hizmet üretimi şeklinde olabilir. İnsanların ihtiyaçları vardır ve bu ihtiyaçlar doğrudan karşılanmaz veya insanların ihtiyaçlarını karşılayan ürünler doğada hazır bulunmaz. Bu nedenle üretim, insanların ihtiyaçlarının doğrudan doğadan karşılanma imkânının olmamasından dolayı, bu ihtiyaçları karşılamak için, gerekli ürünleri ortaya çıkarma faaliyetidir. (Tutar, 2013: 3).

Girişimciliğin net bir tanımı sınırları içine yerleştirmek oldukça zordur. İlk kez ortaçağda kullanılan bu kelimenin “ entrepreneur ” kökünden ve “ üstlenmek” , “ girişmek” anlamına geldiği görülür. Girişimci terimi ilk olarak 17. Yüzyılda Fransız askeri terminolojisinde kullanılmıştır. Bu kelime uzun askeri yolculuklara rehberlik etmeyi üstlenen kişileri ifade etmek için kullanılmıştır. Yine bu terim, iş dünyasında ilk defa 18. Yüzyılın başında Fransa’da yaşayan İrlanda asıllı ekonomist Richard Cantillon tarafından kullanılmıştır. Latince ’de “ intare ” kökünden gelen girişimci kavramı, İngilizce ’de enter (giriş) ve pre (ilk) kelime köklerinden gelmekte ve enpreneur yani ilk girişen, başlayan anlamına gelmektedir. Bu tanım, zaman içinde farklılaşarak, 20. Yüzyılda daha çok “yenilik yapabilme, fırsatları değerlendirebilme ve ticari anlamda uygulanabilir hale getirme” anlamında kullanılmıştır. Girişimci, en basit şekliyle girişimi gerçekleştiren kişi olarak tanımlanabilir. Ancak, girişimciyi sadece “yeni bir yatırım yapan kişi” olarak tanımlamak doğru olmayacaktır. (Marangoz, 2012: 1-2). Geçmişte kullandığımız “teşebbüs” ve “müteşebbis” kavramları yerine bugün daha çok “girişim” ve “girişimci” kavramlarını kullanmaktayız. Günlük hayatta, girişim (enterprise); bir işi yapmak için harekete geçme, başlama, kalkışma durumunu ifade etmekte, girişimci (entrepreneur) ise, böyle bir durum içinde yer alan girişken kişi anlamında kullanılmaktadır. Bu kavramlar esasta, iktisadi bir çerçeve içinde ele alınmaktadır. Bu çerçevede girişimci, arz ve talebi yönlendiren, pazar arayan kişi, girişimcilik ise, daha çok kaynakları ekonomik olarak seferber etme, harekete geçirme faaliyeti olarak görülmektedir. (Marangoz, 2012: 2).

2.1. Girişimcilik Süreci

Piyasa ekonomisi içinde belirli riskleri göze alarak iş yaşamına girmeye hazırlanan girişimciler çeşitli aşamaları içeren bir süreçten geçmektedirler. (Erdoğan, 2009)

Bu süreçler;

- ✓ *Motivasyona Sahip Olmak:* Girişimcilik motivasyonu iş kurmak isteyenlerin sahip olması gereken en önemli güçtür.

- ✓ *Fırsatların Belirlenmesi:* Bu süreçteki ilk adım fırsatları belirlemektir. Fırsatlar, içsel yönelimden daha çok pazar odaklı dışsal bir yönelimi gerektirir. Yeni iş kurmaya dönük iyi fikirlerin çoğunluğu birtakım açıkların görülmesi ile ortaya çıkar.
- ✓ *Kaynakların Bulunması ve Kontrolü:* Girişimcilik sürecinde bir sonraki aşama, ihtiyaç duyulan kaynaklar ile bu kaynakların nasıl kontrol edilebileceğinin belirlenmesidir. Girişimcilik konusunda sıkça düşünülen hata, başarılı bir girişimi, o girişim için bağlanan kaynaklarla birebir ilişkisi olduğu düşüncesidir.
- ✓ *İş Planının Hazırlanması:* Ayrıntılı bir iş planını hazırlaması girişimciyi büyük maliyetlerden korur ve girişimcinin hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamasına yardım eder. İş planı yatırımın objektif olarak değerlendirilmesine ve eleştirilmesine olanak verir. Plan kapsamlı olduğu için proje ile ilgilenen kişilere bilgi verir. Tamamlanmış bir iş planı kredi sağlayan kuruluşlar için bir kaynaktır.
- ✓ *Örgütsel Yapının Oluşturulması:* Yukarıdaki aşamalar tamamlandıktan sonra girişimcinin faaliyetlerini etkin bir biçimde yürütülebilmesi için örgütsel yapının ne şekilde olması gerektiği konusu üzerinde durulacaktır. İşletmenin, ticaret kanununda yer alan şirket türlerinden hangisi şeklinde kurulacağı tamamen girişimciye ait bir karardır.

2.2. Girişimcilik Türleri

Girişimciliğin türleri arasında aşağıda bahsettiğimiz unsurları sayabilir (Tutar, 2013):

- ✓ *Fırsat Girişimciliği:* Girişimci, geleceğe ait öngörülerde bulunarak, kârlı olabilecek alanlara yatırım yapan kişidir. Bu bağlamda girişimci, doğabilecek fırsatları kollar ve kâr elde edebileceği konularda yatırım yapar. Fırsat girişimciliği temelde, pazardaki mevcut fırsatları görerek ya da potansiyel fırsatları sezinleyerek, mevcut olan bir mal veya hizmeti pazara sunmaktır.
- ✓ *Yerel Girişimcilik:* Girişimciler mal veya hizmeti, ya iç piyasaya ya da dış piyasaya dönük olarak üretirler. İç piyasa hedeflenerek mal ve hizmet üretme etkinliği şeklindeki girişimciliğe yerel girişimcilik denir.
- ✓ *Bölgesel Girişimcilik:* Bölgesel girişimcilik, yerel girişimciliğe göre daha geniş ancak ulusal girişimciliğe göre dar girişimcilik türüdür. Bölgesel girişimcilik, belli bir bölgeden gelen talepleri karşılamaya dönük yapılan girişimcilik türüdür. Bu tür girişimciliğin hedefinde belli bir bölge vardır ve o nedenle görece olarak talep çeşitliliği azdır.
- ✓ *Ulusal Girişimcilik:* Girişimcinin üretmiş olduğu mal ve hizmet üretimi, ülkenin tüm bölgelerini kapsıyor ve girişimcilik etkinliği tüm ülkeye yayılmış durumda ise, buna ulusal girişimcilik denir.
- ✓ *Uluslar Arası (Küresel) Girişimcilik:* Günümüzde işletmeler etkisini küresel ölçüğe yaymış bulunmaktadır. Küreselleşme de uluslararası firmaların ölçek büyütürken faaliyetlerini tüm dünyaya yaymalarını sağlar. Özellikle son yıllarda, uluslararası ekonomik anlaşmalar, gümrük birlikleri ve yeni ekonomik blokların ortaya çıkması, girişimciliği küresel bir alana taşımış durumdadır.
- ✓ *Özel Girişimcilik:* Özel şahıslar tarafından kurulan ve işletilen girişimcilik türüdür. Kuruluş ve işletme sermayesi özel şahıslara ait olduğu gibi girişimcilik kararları da özel şahıslar tarafından verilir. Üretim faktörlerinin mülkiyeti, özel şahıslara aittir. Bu tür girişimler, özel şahıslar tarafından kurulmuş olsalar da istedikleri alanda faaliyette bulunamazlar; ancak kanunlarla belirlenmiş sınırlar çerçevesinde, girişimcilik faaliyetinde bulunmak durumundadırlar. Özel girişimciler, tek kişi olabileceği gibi birden fazla kişi tarafından da kurulup işletilebilir. Ülkemizde yaygın olan özel girişimcilik şekli aile işletmeciliğidir.
- ✓ *Kamu Girişimciliği:* Ülkemizde devlet iktisadi alanda faaliyet gösterir ve beş yıllık kalkınma planlarında hazırlanan programlar çerçevesinde yatırımları yönlendirir. Her ne kadar devletin ekonomideki ağırlığı liberal piyasa ekonomisi koşullarına uygun düşmese de, özel sektörün yatırım yapmak istemediği veya tekel konumuna gelip halkın menfaatlerinin korunmadığı alanlar bulunmaktadır. Devlet bu alanlarda faaliyet göstererek, girişimcilik faaliyetlerinde bulunmaktadır.

- ✓ *Yabancı Girişimcilik:* Mülkiyeti yabancı girişimlere ait olan girişimcilik türüdür. Bu tür girişimlerin türü, son yıllarda yabancılara satılan girişimler nedeniyle önemli ölçüde artmıştır. Yabancı girişimler, yabancı sermaye sahiplerinin ülkedeki özel veya kamu kuruluşlarıyla iş birliği yapmaları ile kurulabildiği gibi, yabancı girişimciler tek başlarına da bu tür işletmeleri kurabilirler.
- ✓ *Sanayi Girişimciliği:* Girişimleri faaliyet alanları bakımından sanayi hizmet ve ticaret girişimi şeklinde ayırmak mümkündür. Sanayi girişimciliği, belli hammaddeleri işleyerek, şeklini değiştirerek, bir araya getirip monte ederek yeni bir mal ortaya çıkaran girişimlerdir. Örneğin; otomotiv ve beyaz eşya alanında çalışan girişimler, sanayi girişimciliği olarak görülebilir.
- ✓ *Ticaret Girişimciliği:* Girişimciler, her zaman üretim etkinliğinde bulunmazlar. Bazı girişimler, üretilmiş mallar, ucuza alıp, pahalıya satmak da bir girişimcilik türüdür. Ticaret girişimciliğinde önemli olan piyasa koşullarını takip etmektir.
- ✓ *Hizmet Girişimciliği:* Girişimler, ya mal üretirler veya hizmet. Hizmetin mal üretiminden farklı üretildiği an tüketilmesi ve stokunun olmamasıdır. Defolu bir ürünü kusursuz olanıyla değiştirmek mümkündür; ancak defolu veya kusurlu bir hizmeti yenisiyle değiştirmek mümkün değildir.

2.3. Uluslararası Girişimcilik

Ülkelerin gelecekteki başarısı, geçmişte ekonomik ve kültürel alana yaptıkları yatırımlardan kaynaklanır. Su toprak için nasıl hayat kaynağı ise, yatırım da ekonominin güç kaynağıdır. Susuz toprakların çoraklaştığı gibi, yatırımsız ekonomiler de yoksullaşır. Bütün toplumlarda, değerlendirilemeyen zenginlik gibi, giderilemeyen yoksulluk da en büyük ve en önemli çöküntü kaynağıdır. Bir ülkede yatırımlar, toplumun tasarruf yeteneği ile girişimci gücünün en somut göstergeleridir (Gürdoğan, 2011: 18).

Ülkeler arasında siyasal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin gelişmesi, işletmelerin farklı ülkelere mensup yabancı işletmelerle rekabet etmelerine neden olmuştur. Artan rekabet şartları, kendilerinden daha iyi koşullarda kaynak ve girdilere sahip olan uluslararası işletmelerin lehine bir gelişim sürecini de beraberinde getirmiştir. Adlarına uluslararası, çokuluslu, küresel ya da uluslar üstü denilen bu işletmeler artık, dünyanın herhangi bir ülkesinde elde ettikleri hammaddeleri başka bir ülkede üretmekte ve pazarlayabilmektedirler. Dünya ölçeğinde faaliyet gösteren ve dünyayı tek Pazar olarak gören bu anlayış, küreselleşme olgusu ile açıklanmaya çalışılmaktadır. Teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir şekilde geliştiği günümüzde, uluslararası siyasal ve ekonomik bütünleşmeler yoğun bir şekilde yaşanmaktadır. İşletmelerin değişen bu ortama ayak uydurmalarını zorunlu hale getirerek, küreselleşme olgusunun bir aktörü olmalarına neden olmaktadır (Karadal, 2013: 259-260).

2.4. Küresel Girişimciliğin Boyutları

Küresel girişimcilik, geleceğe yönelik mal ve hizmetlerin yaratılabilmesi için –ulusal sınırlar arasında- fırsatların keşfedilmesi, tesis edilmesi, değerlendirilmesi ve yararlanılmasıdır. Zahra ve George tarafından küresel girişimcilik üzerine yapılan araştırmalarda iki ana dalga araştırma konusunu ortaya koymuşlardır.

- ✓ Yeni girişimci işletmeler tarafından oynanmakta olan uluslararası rol ve uluslararası –oturmuş işletmelerin girişimcilik faaliyetleri,
- ✓ Başarılı şekilde kurulmuş işletmelerin uluslararası faaliyetlerinde girişimcilik yönelimidir. Bu dalga aynı zamanda, küresel girişimcilik becerisine sahip olan yöneticinin rolü veya işletme girişimciliği şeklinde de adlandırılmaktadır. (Karadal, 2013: 263)

İşletmelerin uluslararası olmasını açıklayan teoriler statik ve dinamik yaklaşımlar olarak sınıflandırılabilir. Ayrıca ekonomik yaklaşımın doğrudan yatırım teorileri, davranışsal ekolün aşama modelleri ve şebeke ağı perspektifi şeklinde sınıflandırmak da mümkündür.

- ✓ Statik yaklaşımlar
- ✓ Küresel Girişimin Gereklileri

- ✓ Küresel Girişimcilerin Özellikleri

3. İŞLETMELER, ULUSLARARASI İŞLETMELER

Bu bölümde işletmeler ve uluslararası işletmeler konularından bahsedilecektir.

3.1. İşletme Kavramı ve Kapsamı

İşletme kavramı hakkında çok sayıda tanımlama yapılmıştır. Bu tanımlamaların bazıları şunlardır;

- ✓ “İktisadi mali veya hizmet üretmek veya pazarlamak için faaliyette bulunan kuruluşlar ve iktisadi birimdir (Aytek, 1976:12).
- ✓ Üretim için gerekli faktörler belirli bir yerde bir araya getirilip insan ve teknoloji yardımıyla dönüşüme tabi tutularak insanların ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetler ortaya konur. Teknik niteliği ağır basan bu yere işletme adı verilir. Dolayısıyla işletme, mal ve hizmetlerin elde edildiği bir üretim kaynağı olmaktadır (Şimşek, vd., 2008:2).
- ✓ Genel yaklaşım içinde işletmeyi “kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla üretim faktörlerini uyumlu bir biçimde bir araya getirerek ekonomik mal ve hizmet üretmek veya pazarlamak amacıyla faaliyette bulunan kuruluştur” şeklinde tanımlanabilir (Mutlu., 2012:14).

3.2.Uluslararası İşletmecilik

Uluslararası işletmecilik konularının geniş çapta incelenmesi ve çokuluslu işletmelerin gündeme gelmesi son yılların en önemli trendlerinden biridir. Sınırlar ötesi ekonomik faaliyetler işletmeler arası ihracat-ithalat şeklinde yer almaktaydı. Böyle düşünüldüğünde uluslararası iktisat ile uluslararası işletmecilik aynı anlamda düşünülür. Uluslararası işletmelerin ortaya çıkması ile dış ticaret faaliyetlerinde önemli değişiklikler olmuştur. Uluslararası işletmelerin faaliyetleri çok eskilere dayanır, Ancak II. Dünya Savaşından önceki dönemde az sayıda çokuluslu işletmelerin sınırlı faaliyetleri vardı. II. Dünya Savaşından sonraki dönemde hızlı gelişmeler ortaya çıkmış savaş ekonomisinin sonucu olarak ülke dışı faaliyetlere ağırlık vermek gerekmiştir. Basit bir ticaret anlayışından (ihracat-ithalat) çeşitli çokuluslu işletmelerin faaliyet gösterdiği sosyal, politik ve ekonomik boyutları olan karmaşık bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu karmaşıklık geleneksel dış ticaret teorisini aşmaktadır. Uluslararasılaşma bir gecede olan bir olay değildir, çokuluslulaşma yolundaki uzun bir gelişme döneminden sonra olmuştur (Özalp, 1998: 3).

Uluslararası işletmelerin tanımlanmasında pek çok ölçüt kullanılmaktadır. Şüphesiz ki boyutları olağanüstü biçimde çok yönlü ve geniş olan bu kavram, kendi içinde barındırdığı alt kavramların yanında, birçok bilimsel disiplinden de etkiler altındadır. Bunlar arasında iktisat, dil, tarih, coğrafya, antropoloji gibi bilim dallarının yanında, nüfus bilimi, istatistik gibileri de etkilidir (Micheal vd. 1999: 3-4). Bu çalışmanın hacmini de göz önünde bulundurarak, burada sadece bir özetleme yapmakla yetinilecektir. Bir işletmenin uluslararası olarak tanımlanması için aranan ölçütler genel olarak şunlardır (Özalp, 1998:11-24).

- ✓ İki veya daha fazla ülkede faaliyet göstermek.
- ✓ Ülke dışında çeşitli kuruluşları sahip sıfatıyla yönetmek.
- ✓ Üst yönetimin çeşitli milletlerin temsilcilerinden oluşması.
- ✓ Organizasyon yapısının uluslararası faaliyetlere göre yeniden düzenlenmesi.

Günümüzde, birden fazla ülkede, dolayısıyla birden fazla coğrafi, ekonomik, sosyo-kültürel ve siyasal ortamda faaliyet göstermek durumunda olan işletmeler, bütün işlemlerini çok boyutlu olarak düşünmek, her adımlarını kompleks ve karmaşık analizler üzerine inşa etmek zorundadırlar. Uluslararası pazarlarda faaliyet gösteren tüm şirketler, ulusal sınırlar dahilinde faaliyet gösteren şirketlere oranla çok daha karmaşık bir yapıda hareket etmek durumundadırlar. Bu işletmeler bir yandan faaliyet gösterdikleri ülkelerin ulusal ekonomilerine, bir yandan da dünya ekonomisine türlü katkılarda bulunurken, diğer yandan farklı kesimlerce yeni çağ emperyalizminin yeni temsilcileri

olarak değerlendirilmektedir. Geçmişte sadece ülkeler arası ticaret, ithalat ve ihracat olarak nitelendirilen sınırlar ötesi ekonomik faaliyetler, artık dünya ekonomisi ve teker teker ulusal ekonomiler için vazgeçilmez hale gelmiştir.

3.3. Uluslararası İşletmecilik

Uluslararası ticaret (dış ticaret): Bir işletmenin ürün ve hizmetlerinin ithalat ve ihracatıyla meşgul olduğunda gerçekleşir. Uluslararası yatırım: bir işletmenin ana ülkesinin dışında işletmecilik faaliyetinin yürütmek amacıyla kaynak transfer etmesi Ulusal ve uluslararası işletme yöneticiler arasındaki farklar: uluslararası işletme yöneticisinin daha fazla risk, belirsizlik ve güçlüklerle karşı karşıya olmasıdır. Bu riskler politik, ekonomik, hukuki, çevredeki değişik para piyasaları ve döviz kuru kültür: Ev sahibi ülke kültürünce belirlenen görgü, gelenek, değer ve normlar çerçevesinde hareket etmelidir.

- ✓ Finansal ortam: Farklı para birimleri ve farklı devlet yasaları
- ✓ Hukuki çevre: Kanun tüzük ve yönetmeliklerden oluşan hukuki çevrenin ülkeden ülkeye farklılık göstermesi
- ✓ Tüketici tercihleri: Ev sahibi ülke tüketicisine faydalı olmak için global standart ürünlerde bile değişiklik yapmak zorunda kalır. (Mutlu, 2012: 27).

Uluslararası işletmeciliği önemli kılan etkenler:

- ✓ Teknoloji: Çağdaş yönetim, pazarlama, üretim, lojistik gibi her konuda kullanılır.
- ✓ Rekabet: Uluslararası işletmeciliğin önemini daha da arttırmıştır.
- ✓ Standardizasyon: Dünya pazarlarında genellikle geçerli olan norm ve uygulamaların benimsenmesidir.

4. GİRİŞİMCİLİK İKLİMİ

Girişimcilik iklimine değinilmeden önce örgüt iklimden kısaca bahsetmekte fayda vardır. Örgüt iklimi, çalışanların organizasyona ilişkin algıları olarak, kavramsallaştırılmıştır. Bireyler içinde buldukları organizasyondan aldıkları bilgiler, ortam koşulları gibi birçok yol ile organizasyona ilişkin algılar elde ederler. Birey, iklimi iş yönelimli, yenilik yönelimli, ya da destekleyici olarak algılayabilir. Bireyin iklime ilişkin bu ve buna benzer algıları, organizasyona ait değişkenlere bağlı olarak farklılaşacaktır (Schneider, Snyder, 1975: 319).

Girişimcilik iklimi; yeni kurulacak veya var olan işletmeleri etkileyebilecek ulusal ekonomik çevre olarak tanımlanmaktadır. Girişimcilik ikliminin faktörleri; ekonomik çevre, hükümetin iş yaratım sürecine yönelik teşvik politikası, yaşanan finansal krizler, küresel düzeyde yaşanan gelişmeler, finans kuruluşlarının fon talebini karşılama düzeyi, enflasyon oranı, vergi uygulamaları, iş kurmayı etkileyen yasal alt yapı ve bürokrasinin yapısıdır. Girişimcilik ikliminin geliştirilmesi karar alıcıların uygulayacağı birtakım politika önlemlerine bağlıdır. Bu önlemler şunlardır (<http://www.acikogretimedebiyat.com>, Albayrak, 2017);

- ✓ Girişimcilik kültürünün arttırılmasının teşvik edilmesi
- ✓ Temel ve sonraki eğitimlerin her düzeyinde okullarda girişimcilik eğitiminin entegrasyonu
- ✓ Girişimcilik engellerinin ortadan kaldırılması işletmelerin pazara girmelerini kolaylaştırıcı tedbirlerin önceden alınması
- ✓ Yeni kurulacak işletmeler için başlangıç sermayesi veren gerek kamu gerekse finans kuruluşlarının oluşturulması var olanların güçlendirilmesi
- ✓ Yeni kurulacak işletmelere yönelik desteklerin artırılması
- ✓ İşletme inkübatörlerinin sayısının artırılması
- ✓ Danışmanlık hizmetlerinin artırılması
- ✓ Girişimcilik portallarının oluşturulması ve girişimcilere iletişim kanallarının sağlanması
- ✓ Ticari mülkiyet katılım oranlarını arttırmak amacıyla gençlik, kadın, teknolojik girişimciler gibi hedef gruplar oluşturulması ve bunlara özgü spesifik teşvik unsurlarının yaratılması.

4.1. İç Girişimciliğin Faydaları

İç girişimcilikle sağlanan yenilik ve farklılık işletme açısından önemli bir rekabet üstünlüğü sağlamaktadır. Bu, farklılaşma, maliyet liderliği, değişime ayak uydurma, örgütsel öğrenme gibi farklı şekillerde gösterebilir. İç girişimcilikle firmanın esneklik kabiliyeti artmaktadır. Hiper rekabet ortamı açısından yaratıcılık, esneklik ve hız gibi konular önemli hale gelmiştir. Büyük örgütler hantal yapıları ve bürokrasi gibi nedenlerle bu amaçlara ulaşmakta zorlanmaktadırlar. Bu nedenle iç girişimcilik, büyük ölçeklerinden dolayı kaybettikleri esneklik ve yenilik yapma kabiliyeti gibi sorunlarla basa çıkmakta yardımcı olmaktadır (Thornberry, 2001, Akt., Hacısalihoğlu, 2007: 14). Özetle iç girişimcilik firmaların performansını iyileştirmelerinde, rekabet avantajı sağlamalarında, kendilerini sağlamalarında önemli katkıları olan bir süreçtir. Ekonominin iyi veya kötü olduğu zamanlarda, şirketlerin özellikle belirsiz ve fırtınalı zamanlarda rekabetçi kalabilmeleri için yenilik şarttır. Organizasyonların çoğu, şirket girişimciliğine rehabet ve yoğun bürokrasiye karşı bir mücadele yolu olarak bakılmaktadır (Thornberry, 2001, Akt., Hacısalihoğlu, 2007: 15).

4.2. Girişimcilik İklimini Etkileyen Faktörler

Girişimcilik iklimi girişimciliği etkileyen kişilik faktörlerinin yanı sıra girişimcilerin faaliyetlerini sürdürdüğü ortamdaki ekonomik, sosyal, yasal ve teknolojik gelişmeler gibi çevresel faktörlerden de etkilenmektedir. Girişimcilerin ortaya çıkışında çevresel faktörleri ön plana çıkaran yaklaşımlar pazar mekanizmaları ve devlet hükümet politikalarıdır. Girişimciliğin ortaya çıkmasında gelişmiş ülkelerde pazar mekanizmalarının, gelişmemiş ülkelerde ise hükümet politikalarının belirlediği ekonomik güdülemelerin etkili olduğu savunulmaktadır. Ekonomik büyümedeki en önemli faktör özel sektör yatırımlarının artırılmasıdır. Girişimcilik iklimini etkileyen faktörler; sosyal ve kültürel alt yapının varlığı, devlet yönetiminin yapısı, iş gücü ve finansal piyasaların gelişmişliği, teknoloji kullanım düzeyi, Ar-Ge harcamalarının büyüklüğü, Ar-Ge desteklerinin varlığı, girişimcilik eğitimlerine verilen önem, girişimcilik yeteneği ve kapasitesi, ticari hayatı ilgilendiren hukuki alt yapı ve fiziksel alt yapı olanaklarıdır. Sosyal ve kültürel yapı ile ulusal alt yapı koşulları makro düzeyde girişimcilik faaliyetlerini ve işletmelerin yapısını etkilemektedir. Yeni işletmelerin yaratılması ve girişimcilik faaliyetleri girişimciliğe özgü alt yapı koşullarından etkilenmektedir. İlk olarak girişimcilik eğitimi başlangıç sermayesi ve ar-ge desteklerinin varlığıdır. İkinci olarak girişimcilik faaliyetlerinin düzeyi, bireylerin fırsatları görebilme ve bunları değerlendirebilme yeteneklerinin var olmasına bağlıdır. (<http://www.acikogretimedebiyat.com>, Albayrak, 2017).

5. SONUÇ

Hükümetlerin girişimcilik politikasıyla çok ciddi olarak ilgilenmelerini gerektiren hayati öneme sahip nedenler var. Bunlar arasında en önemli iki neden şu:

- ✓ İnnovasyon Ve Teknolojik Gelişme Ekonomik Büyüme Ve Kalkınma İçin Hayati Bir Öneme Sahiptir
  - İnnovasyon ekonomik büyümenin motorudur
  - 1950' yıllardan beri ekonomistler ekonomik büyüme ile innovasyon arasındaki pozitif ilişkinin varlığını kanıtladılar.
  - Ekonomik araştırmalar, ekonomik büyümenin %15'inin üretim sürecine yeni katılan üretim faktörleri (emek, sermaye, toprak) tarafından,
  - Buna karşılık ekonomik büyümenin %85'inin teknolojik gelişim, verimlilik ve innovasyon sayesinde elde edildiğini tespit ettiler.
  - Sonuç olarak: Bir ülkenin ekonomik geleceği sadece NE ürettiğiyle değil, daha önemli olarak bunları NASIL ürettiğiyle ilgilidir.
- ✓ Yeni Girişimler İnnovasyonun En Önemli Teşvikçisidirler
  - Eskiden iktisatçılar büyük şirketlerin Ar-Ge ve innovasyon konusunda çok daha avantajlı olduğunu vurgulayıp bunların desteklenmesini savunuyordu.
  - Ama son yılların bulguları gösteriyor ki YENİ TEŞEBBÜSLER innovasyon konusunda çok daha agresif ve çok daha başarılılar.

- Eğer innovasyon ülkenin ekonomik büyümesi açısından elzemse, bu durumda YENİ GİRİŞİMLER ekonomik kalkınmanın motoru olabilirler.

- ✓ Türkiye, emek-yoğun sektörlerde büyüme fırsatlarının sonuna yaklaşıyor. Yeni ekonomik büyüme ve refah kaynakları teknoloji ve innovasyon sektörlerinden gelmek zorunda. İşte bu nedenle de yeni bir girişimcilik politikası gerekli.
- ✓ Dünyadaki tüm başarılı girişimcilik uygulamalarında devletin bilinçli ve proaktif desteği kritik rol oynadı.
- ✓ Tamamen LIBERAL bir düzende ve ‘bırakınız yapsınlar’ anlayışıyla ulusal bir girişimcilik başarısı söz konusu olamaz, olmamıştır.
- ✓ Dünyada devlet desteğinin ETKİN uygulamaları ve başarılı sonuçlarını gördüğümüz çarpıcı bölgeler var: Silikon Vadisi, Tel Aviv, Bangalore, Guangdong ve Zhejiang eyaletleri.
- ✓ Dünyanın her köşesinde, rekabet gücü ve başarısı yüksek olan girişimcilik etkinliklerinin istisnasız hepsinin temelinde proaktif DEVLET DESTEĞİ var.
- ✓ Benzer şekilde, dünyanın başarılı RİSK SERMAYESİ endüstrisi geliştirmiş olan tüm uluslarında da bu başarının altında proaktif devlet müdahalesinin çok belirleyici bir rolü oldu.

Peki, buna rağmen neden devlet desteği genelde işlemiyor?

Sebepler çok basit: girişimciliğin gelişeceği çevrenin düzenlenmesi doğru şekilde yapılmadan programlara kalkışılıyor. Yemeğe çağırduğunuz misafire önce tatlı ikram ederseniz o davet pek başarılı bir davet olmaz. Eğer ilk yapacağınız iş girişimcinin eline para tutuşturmak olursa (örneğin vergi muafiyeti gibi), bu program da başarılı olmaz. Daha özetle iki önemli hata yapılıyor:

- ✓ Tasarım hataları
- ✓ İcraat hataları

Bütün bunlar göz önüne alarak oluşturulacak girişimcilik iklimi uluslararası girişimciliğin yolunu açacaktır.

KAYNAKÇA

- Aytek, B., (1976). “İşletme Yönetimi” Turhan Kitabevi, Ankara.
- Erdoğan, B.Z. (2009). Girişimcilik ve KOBİler Teori ve Uygulama, Ekin Yayıncılık, Bursa
- Gürdoğan, N., (2011). “Girişimcilik ve Girişimcilik Kültürü” İgad yayınevi, İstanbul, 193ss.
- Karadal, H., (2013). “Girişimcilik”, Beta Kitabevi, İstanbul, 370ss.
- Marangoz, M., (2012). “Girişimcilik” Beta Kitabevi, İstanbul, 329ss.
- Mutlu E, C., (2012). “Uluslararası İşletmecilik: Teori ve Uygulama”, Beta Yayınları, İstanbul.
- Schneider, B., ve Snyder, (1975), “Some Relationships Between Job Satisfaction And Organizational Climate”, Journal Of Applied Psychology, 60(3), ss. 318-328.
- Şimşek, Ş., Çelik, A., (2011). “İşletme bilimine giriş, Eğitim akademi yayınları.
- Thornberry, N., 2001. Corporate entrepreneurship: antidote or oxymoron?, European Management Journal, 19(5), ss.526-533
- Tutar, H., (2015). “Altın Kaynak Fırat Girişimcilik” Delay yayıncılık, Ankara, 192SS.
- Özalp, İ., (1998). “Çokuluslu İşletmeler: Uluslararası Yaklaşım”, Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 1022, Eskişehir .
- Mutlu E, C., 2012. “Uluslararası İşletmecilik: Teori ve Uygulama”, Beta Yayınları, İstanbul.
- <http://www.acikogretimedebiyat.com/index.php/tr/7d%C3%B6nem/giri%C5%9Fimcilik-ve-i%C5%9F-kurma/1196-giri%C5%9Fimcilik-iklimi.html> Albayrak, A., 2017